

Science and society

Collection of scientific articles

Submitted for review in
Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)

Fadette editions
Namur, Belgium
2020

Fadette editions, Namur, Belgium**Science and society****Reviewers:*****Andrej Udovč,***

*Doctor of Economic Sciences, Professor of Economics, Head of the chair for agrometeorology, agricultural land management, economics and rural development
Biotechnical faculty, Univerza v Ljubljani (Slovenia)*

Nedelea Alexandru-Mircea,

Associate Professor Ph.D at Stefan cel Mare University of Suceava (Romania)

Science editor:***Drobyszko S.I.***

*Doctor of Economic Sciences, Professor of Economics,
European academy of sciences, London, United Kingdom*

Science and society: Collection of scientific articles. - Fadette editions, Namur, Belgium, 2020. - 104 p.

ISBN 978-2-5494-0322-4

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, candidates and doctors of sciences, research workers and practitioners from Europe, Russia, Ukraine and other countries. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern economy and state structure. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern economic science development.

ISBN 978-2-5494-0322-4

© 2020 Copyright by Fadette editions

© 2020 Authors of the articles

CONTENT

NATIONAL ECONOMICS AND MANAGEMENT	4
Teresa Dieguez. CIVIL SOCIETY AND SCIENTIFIC COMMUNITY ON PANDEMICS	4
WORLD ECONOMY	8
Nataliya Kalyuzhna. UKRAINE'S FOREIGN TRADE INTEGRATION PRIORITIES.....	8
L.S. Shakhovskaya, V.I. Timonina. MEDIUM- AND LONG-TERM PROSPECTS FOR THE ENERGY MARKET	12
ENTERPRISES ECONOMICS AND MANAGEMENT	15
Muafi Muafi, Qurotul Uyun. GREEN HRM, ISLAMIC SPIRITUAL VALUE AND BUSINESS SUSTAINABILITY: BATIK MSMES CASES IN KLATEN CENTRAL JAVA, INDONESIA.....	15
Ryabenko G. M., Boryan L. O., Radzevich S. V., Shutyak A. M. DIRECTIONS OF PERFECTION OF MANAGEMENT ECONOMIC DEVELOPMENT OF AGRARIAN ENTERPRISES	21
PRODUCTIVE FORCES DEVELOPMENT AND REGIONAL ECONOMY.....	25
Yuriy Bakun. INNOVATIVE COMPONENTS OF ADVISORY SERVICES AS AN INFRASTRUCTURAL ELEMENT OF THE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTION AND RURAL AREAS	25
Kravchenko A.V. INTEGRATION AS A WAY OF REGION DEVELOPMENT.....	29
Igor Kryvovyazyuk, Iryna Zablotska. SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL REASONING FOR IMPLEMENTATION OF FINANCIAL AND ECONOMIC MECHANISMS FOR HOUSING CONSTRUCTION DEVELOPMENT IN REGIONS.....	36
Volodymyr Vareschenko, Lidiia Karpenko, Pavlo Voronzhak. ECONOMIC MECHANISMS OF STATE INFLUENCE ON THE INVESTMENT DEVELOPMENT OF THE ODESSA REGION.....	40
MANAGEMENT.....	44
Gina Prodan. HOW TO USE WIP LIMITS TO OPTIMIZE THE PRODUCTION FLOW	44
V.V. Vorobiov, L.D. Vorobiova. IMPROVEMENT OF KEY COMPONENTS OF THE CORPORATE CULTURE ENTERPRISE MECHANISM FORMATION.....	48
Gina Prodan. HOW TO MAKE QUICK CHANGEOVERS AND STORAGE OPTIMIZATION	53
Rumyana Gyoreva. THE CONCEPT LEAN STARTUP – ABILITY TO DEVELOP INNOVATIVE PRACTICES IN SCHOOLS IN BULGARIA	59
MARKETING	64
Sabin Alexandru Băbeanu, Delia Băbeanu. THE STRATEGY OF USING E-LEARNING PLATFORMS IN SPECIALIST’S TRAINING	64
PSYCHOLOGY, PEDAGOGY AND EDUCATION	72
Larysa Harashchenko, Viktoria Korzh. USING A GAME METHOD FOR IMPROVING OLDER PRESCHOOLERS’ GROSS MOTOR SKILLS	72
Lyubov Kanishevskya. THEORETICAL ASPECTS OF THE PROBLEM OF UPBRINGING TOLERANCE IN STUDENT YOUTH	77
Ovsiienko L. M. TEXT AS THE BASIS FOR CULTUROLOGICAL APPROACH IN TEACHING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE AT MODERN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION.....	81
Lyudmila Pet’ko, Anastasiia Ostapchuk. EDELWEISS – SYMBOL OF THE ALPS	86
Akseniya Tileva. ASSESSMENT OF THE DIGITAL COMPETENCIES OF PRESCHOOL TEACHERS IN BULGARIA.....	95
SOCIOLOGY AND POLITICAL SCIENCE	100
Sousanna-Maria Nikolaou, Monika A. Papa, Gloria-Vasiliki Papa. POLITICAL SOCIALIZATION AT SCHOOL. THE EXAMPLE OF SOCIAL AND POLITICAL EDUCATION TEXTBOOKS IN GREECE.....	100

PSYCHOLOGY, PEDAGOGY AND EDUCATION

Larysa Harashchenko,
Ph.D., Candidate of Pedagogical Sciences,
Borys Grinchenko Kyiv University

Viktoriya Korzh
Graduate student,
Borys Grinchenko Kyiv University

USING A GAME METHOD FOR IMPROVING OLDER PRESCHOOLERS' GROSS MOTOR SKILLS

Гарашенко Л В.,
кандидат педагогічних наук
Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна, м. Київ)

Корж В. С.
магістрантка
Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна, м. Київ)

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ РУХОВИХ УМІНЬ І НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

***Abstract.** The preschool years are an active time for young children. This article discusses the using a game method among older kids for improving their gross motor skills. The authors describe a role of a game method in the process of older preschoolers' physical education.*

***Keywords:** physical readiness, older preschooler, game method, motor game, exercise, motor skills, stages of learning.*

***Анотація.** У статті досліджується роль ігрового методу в процесі фізичної підготовленості дітей старшого дошкільного віку. Розглянуто шляхи вдосконалення змісту рухливих ігор та ігрових вправ для формування у дітей рухових умінь і навичок.*

***Ключові слова:** фізична підготовленість, діти старшого дошкільного віку, ігровий метод, рухлива гра, ігрова вправа, рухові уміння й навички, етапи навчання.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Фундамент загальної фізичної підготовки, закладений у дошкільному дитинстві, створює передумови для нормального фізичного і розумового розвитку дітей, зміцнення здоров'я, підвищення розумової і фізичної працездатності, сприяє виховання оздоровчих звичок, забезпечує умови для подальшого навчання у школі. Саме тому проблема оптимізації фізичної підготовленості дітей в умовах закладів дошкільної освіти актуальна і виправдана. Однак не можна виправдати певні тенденції, за яких феномен фізичної підготовленості дітей дошкільного віку перетворюється на самоціль та виступає основним критерієм оцінювання роботи з фізичного виховання дітей дошкільного віку. Одним із актуальних питань фізкультурно-оздоровчої роботи в умовах закладу дошкільної освіти є не збільшення показників фізичної підготовленості дітей (рівень розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей), а оптимізація рухового режиму закладу дошкільної освіти, реалізація принципу оздоровчої спрямованості

фізичного виховання, активізація рухової діяльності дітей, ефективність використання форм і методів фізичного виховання. Актуальною проблемою натеper є використання ігрового методу для формування рухових умінь і навичок дітей дошкільного віку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових доробках О.Богініч, О.Вавілової, Е.Вільчковського, А.Вольчинського, Т.Дмитренко, О.Кенеман, О.Курка, М.Лейкіної, О.Тімофєєвої, В.Шебеко, В.Шишкіної, А.Цьося та ін. розкрито провідну роль рухливої гри у фізичному вихованні дітей дошкільного віку [2; 3; 5; 8; 13]. Результати аналізу теоретичних джерел та практики фізичного виховання засвідчують необхідність використання гри як ефективного і дійового методу навчання дітей рухових дій, що впливає на рівень засвоєння дітьми рухових дій [2]. У сучасних дослідженнях підтверджено важливість використання рухливої гри на етапі закріплення та вдосконалення основних рухів (О. Богініч, Е.Вільчковський, Л.Гаращенко) [1; 2; 4; 6; 7]. Підтвердженням того, що спеціально створені ігрові ситуації є додатковими прийомами мотивації рухової діяльності дітей дошкільного віку, служать численні дослідження (О.Богініч, Л.Гаращенко, В.Шебеко, В.Шишкіна та ін.). Аналіз результатів досліджень дає підстави зробити висновок, що використання ігрового методу для навчання фізичних вправ ефективно впливатиме на рівень фізичної підготовленості дітей дошкільного віку.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. У результаті вивчення наукових доробок (Г.Беленька, О.Богініч, Е.Вільчковського, Л.Гаращенко, Т.Дмитренко, О.Кенеман, В.Шебеко та ін.) ми прийшли до висновку, що проблема використання ігрового методу у процесі рухової підготовленості дітей старшого дошкільного віку поки не ставала об'єктом цілісного вивчення.

Мета статті. Обґрунтувати необхідність використання ігрового методу навчання фізичних вправ, що найбільш ефективно впливає на рівень засвоєння дітьми старшого дошкільного віку рухових дій.

Виклад основного матеріалу. У процесі фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку широко використовується ігровий метод, що представлений рухливими іграми, ігровими вправами та ігровими прийомами. Тому, рухливу гру доцільніше використовувати на третьому етапі формування рухових умінь і навичок – етап закріплення та вдосконалення. О.Богініч відзначає, що саме на етапі удосконалення основних рухів діти вчатьсЯ свідомо застосовувати сформовані навички, обирати найбільш ефективний спосіб виконання руху в конкретних умовах [2]. На переконання І.Потехіної, у рухливій грі удосконалюються якість і швидкість рухових дій, а також гнучкість рухових навичок [2]. Дослідницею обґрунтовано, що закріпленню та вдосконаленню рухових умінь і навичок, а також формуванню фізичних якостей дітей старшого дошкільного віку сприятиме послідовне врахування таких факторів у рухливій грі: самостійне розв'язування ігрових завдань, зважаючи на ігрову ситуацію, швидке виконання основних рухів; відсутність часу для підготовки до виконання основного руху; швидкий перехід з одного руху на інший; емоційна насиченість; узгодження своїх рухів з діями ведучого та інших гравців [2; 9; 10; 11; 14; 15].

Таким чином, саме у рухливій грі як певній формі діяльності діти старшого дошкільного віку мають можливість свідомо відтворювати, закріплювати та вдосконалювати основні рухи. Важливо, що в рухливій грі дитина має вибрати рухову дію чи спосіб її виконання, що дозволить успішно та результативно реалізувати рухове завдання за найменший проміжок часу. Засіб і спосіб досягнення позитивного результату в одній і тій самій грі не є постійними, вони узгоджуються залежно від ігрової ситуації. Цілком закономірно, що для таких дій необхідний певний руховий досвід, уже сформована у дитини система рухових умінь і навичок. Якщо дитина не оволоділа технікою виконання основних рухів (особливо складних), то не зможе належним чином виявити гнучкість рухових навичок, а також самостійність, активність і творчість при виконанні ігрових дій. Якщо недостатньою мірою діти засвоїли певні основні рухи, недоцільно пропонувати дітям грати в ігри з цими рухами. У такому випадку діти не зможуть досягти позитивного результату в рухливій грі, може виникнути небажання грати (через невміння), негативне ставлення до гри.

Про доцільність використання рухливої гри на етапі закріплення та вдосконалення основних рухів говорить той факт, що в рухливих іграх дітей приваблює подолання доступних труднощів. Діти прагнуть самоствердитися у тому, що найкраще виходить, захоплення грою спостерігається саме при досягненні успіху в процесі подолання труднощів і перешкод (переміг, першим виконав рухове завдання, утік, догнав, назбирав найбільше м'ячиків). У зв'язку з цим необхідно послідовно вчити дітей техніці основних рухів на етапі розучування, забезпечувати варіативність умов для виконання рухових дій, розвивати уміння дітей діяти економно та доцільно, а потім – на етапі закріплення та вдосконалення використовувати різноманітні рухливі ігри.

Результати аналізу теоретичних джерел переконливо засвідчують важливу роль ігрових вправ у формуванні у дітей дошкільного віку рухових умінь і навичок. Однак результати аналізу практики фізичного виховання свідчать, що ігрові вправи не займають значного місця у процесі рухової підготовленості дітей старшого дошкільного віку. Їх використання для навчання дітей основних рухів епізодичне і безсистемне. Можемо ствердно зазначити, що вихователі достеменно не знають, на якому етапі формування рухової навички використовувати ігрові вправи. Саме ігрові вправи доцільно використовувати на різних етапах навчання дітей старшого дошкільного віку основних рухів: на етапі розучування і на етапі закріплення та вдосконалення рухових навичок. Покликаючись на дослідження О. Богініч, дотримуємося тотожного погляду, що в рухливій грі дітей більше цікавлять результати самої гри, а не якості виконання рухової дії. В ігровій вправі дитина, імітуючи певний ігровий образ, зорієнтована на якість виконання руху (правильність, чіткість, виразність) [2].

Значне місце у процесі навчання дітей основних рухів посідають ігрові прийоми (діти імітують рухи птахів, комах, тварин, явища природи, транспорт, наслідують дії дорослих тощо). У науково-методичній літературі обґрунтовано вимоги до використання ігрових прийомів навчання дітей фізичних вправ: вони мають органічно поєднуватися із завданнями фізичного виховання; сприяти

успішній реалізації освітніх завдань; відповідати віку дітей та рівню їх фізичної підготовленості. Ігрові прийоми доцільно використовувати на етапі розучування та на етапі закріплення й удосконалення рухових навичок.

Ми переконані, що завдяки ігровому характеру вправ у дітей зростає інтерес до рухової діяльності, мотивація до старанного виконання рухових завдань. Надзвичайно важливо, щоб зміст ігрових вправ був доступним і зрозумілим дітям. Ігрові вправи мають відповідати віку дітей, їх життєвому досвіду, знанням про довкілля й бути цікавими. Загальновідомо, що діти дошкільного віку схильні до наслідування. Однак це наслідування у дітей однобічне (махають крилами горобчик і метелик однаково, усі зображують лисичку так, як показала, наприклад, Марійка тощо). Рухові дії імітаційного характеру передбачають попередню підготовку дітей. Вихователю слід продумати доцільність різноманітних засобів, що сприятимуть ефективності виконання дітьми імітаційних вправ: спостереження за явищами природи, птахами, комахами, деревами на прогулянці, показ руху вихователем та дитиною, розгляд ілюстрацій, художнє слова, вправляння у виконанні імітаційних вправ тощо.

Отже, у процесі використання рухливої гри як методу навчання основних рухів на етапі закріплення та вдосконалення важливо враховувати руховий досвід дітей, рівень їх фізичної підготовленості, уміння діяти в колективі ровесників, націленість на результат. Слід враховувати той факт, що рухливі ігри різноманітні: безсюжетні, сюжетного характеру, з предметами, змагального характеру, українські народні ігри, спортивні. Проведення кожного із видів рухливих ігор має свою специфіку та особливості педагогічного супроводу. Вихователю слід ретельно готуватися до проведення гри, із великого їх різноманіття відбирати ті, які доцільно використати саме у процесі навчання дітей основних рухів. Використання ігрових вправ і прийомів у процесі навчання фізичних вправ може бути ефективним за умови їх доцільного поєднання з іншими методами й прийомами навчання (показ руху, пояснення, запитання до дітей та ін.), а також ретельної підготовки вихователя (продумати зміст вправ, використання атрибутів і обладнання, умови для активності, самостійності і творчості дітей, створювати ігрові ситуації, що спрямовані на якісне виконання дітьми рухових дій тощо).

Висновки. Сучасні дитині потрібна активна діяльність, що сприятиме підвищенню життєвого тону, задовольнятиме її інтереси і потреби. Важлива роль у задоволенні біологічної потреби дитини в рухах належить рухливій грі. Рухлива гра є могутнім засобом благополучного емоційного стану дитини дошкільного віку. Використання ігрового методу, представленого рухливими іграми, ігровими вправами та ігровими прийомами, ефективно впливає на рівень фізичної підготовленості дітей дошкільного віку. Суттєвою ознакою рухливої гри є те, що рухові дії дітей спрямовані на виконання кінцевого завдання гри, отримання результату. Цінним у грі є те, що в ній створюються умови для вибору дітьми шляхів досягнення результату, знаходження залежно від своїх можливостей нових рішень у змінній ситуації. Важливо створювати в грі умови, в яких би діти для отримання радості перемоги (досягнення

позитивного результату) здійснювали пошук кращих шляхів рішення рухових завдань.

Ігрові вправи повинні зайняти чільне місце у процесі фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку та стати постійним супутником дитини під час різних форм фізкультурно-оздоровчої роботи та у повсякденній життєдіяльності. І так само важливим є доцільний відбір ігрових вправ, адекватних потенційним можливостям дітей старшого дошкільного віку для підвищення рівня їх фізичної підготовленості та стимуляції рухової діяльності. Переконані, що вміння використовувати ігровий метод у розвитку рухової функції дітей дошкільного віку – один із основних аспектів професійної компетентності вихователів у галузі фізичного виховання.

Література

1. Беленька Г., Гаращенко Л. Рух + гра = рухлива гра. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2018. № 7. - С. 49–59.
2. Богініч О.Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. Київ: СП «ЧИП», 2001. - 126 с.
3. Богініч О.Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку. Тернопіль : «Мандрівець», 2014. - 224 с.
4. Вільчковський Е.С., Беленька Г.В., Богініч О.Л. Сюжетні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку: методичні вказівки до проведення занять з фізичної культури. Київ, 1996. 74 с.
5. Вільчковський Е.С., Денисенко Н.Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Мандрівець, 2008. 128 с.
6. Гаращенко Л. В. Розвиток ідеї здоров'язбереження у фізичному вихованні дітей в дошкільних закладах України (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : дис. канд. пед. наук : 13.00.01 / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2014. 253 с.
Гаращенко Л. Сучасні підходи до розгляду теоретичних основ фізичного виховання дітей дошкільного віку. Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2017. Випуск 4/36.- С. 54–64.
7. Гаращенко Л.В. Забезпечення здоров'язбережувального характеру фізичного виховання дітей дошкільного віку: пошук механізмів. Молодий вчений. 2018. №8.1 (60.1). - С. 47–52.
8. Матвієнко О.В. Організаційно педагогічні умови формування ціннісного ставлення до здоров'я у дітей молодшого шкільного віку. Рідна школа. 2013. №11. - С. 45-48.
9. Петько Л.В. Гурток «Мандрівники» та формування соціальної активності молодших школярів. Педагогічний альманах : зб. наук. праць / редкол. В. В. Кузьменко та ін. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2018. Вип. 37. С. 34–39.
10. Петько Л.В. Когда раскрывается детская душа. Физическая культура в школе. 1989. № 8. - С. 6-8
11. Петько Л.В. Підготовка майбутніх педагогів-вихователів до навчання іноземної мови дітей в дошкільних освітніх закладах. Вісник Інституту розвитку дитини. Вип. 23. Серія: Філософія, педагогіка, психологія: зб. наук. праць. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012.- С. 111–115.
12. Шибецька В.В., Кравець Н.П. Формування ігрової діяльності у розумово відсталих дошкільників. Молодий вчений. 2015. №2(17). - С. 333–336.
13. Matviienko Olena. Theoretical bases of teacher's professional formation // Economics, management, law: socio-economical aspects of development: Collection of scientific articles. Volum 2. Psychology. Pedagogy and Education. – Edizioni Magi Roma, Italy. 2016. - P. 237–239.
14. Matviienko, Olena. Psychological features of preschooler as a subject of educational activity // Research and Innovation: Collection of scientific articles. - Yunona Publishing, New York, USA, 2020. - P. 185-190.